

Vaše značka MMB/0210891/2022
Sp. zn. 3355/2021/VOP/JŠ
Č. j. KVOP-45574/2022
Datum 22. srpna 2022

Vážená paní
JUDr. Markéta Vaňková
primátorka
Magistrát města Brna
Dominikánské nám. 1
601 67 Brno

Vážená paní primátorko,

informuji Vás o dalším průběhu šetření, které jsem vůči Magistrátu města Brna zahájil na základě podnětu paní A., bytem xxxx (dále jen „stěžovatelka“).

Nejprve bych chtěl poděkovat Ing. Janě Červencové, vedoucí odboru rozpočtu a financování, za podrobné vyjádření, které mi k případu stěžovatelky poskytla. S magistrátem se však nadále neshodují v podmínkách pro vznik poplatkové povinnosti na místním poplatku za užívání veřejného prostranství z důvodu zvláštního užívání spočívajícího ve vyhrazení trvalého parkovacího místa.

Vydávám proto tuto zprávu o šetření podle § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv¹. V ní jsem dospěl k závěru, že v případě stěžovatelky nebyly splněny podmínky pro vznik poplatkové povinnosti v období od 1. května 2020 do 22. listopadu 2020. Neodstranění dopravního značení nemohlo jít k tíži stěžovatelky, neboť neměla právním předpisem stanovenou povinnost nechat dopravní značení odstranit. Racionálně předpokládala, že v souladu s příslušným rozhodnutím bude vyhrazení parkování zrušeno a dopravní značení odstraněno správcem komunikace.

Podrobnější odůvodnění následuje.

Shrnutí podnětu stěžovatelky

Stěžovatelka nesouhlasí s vyměřením místního poplatku za užívání veřejného prostranství. Stěžovatelka měla společně s manželem vyhrazeno trvalé parkovací místo v Brně ve prospěch jejich obchodní společnosti². Po smrti manžela stěžovatelka disponovala rozhodnutím, kterým magistrát povolil vyhrazené parkování do 30. dubna 2020. Součástí rozhodnutí je informace, že v případě nepožádání o prodloužení vyhrazení parkovacího místa jeden měsíc před uplynutím platnosti stávajícího rozhodnutí bude vyhrazené parkovací stání zrušeno.

Stěžovatelka parkovací stání nevyužívala a spoléhala na to, že parkovací stání bude zrušeno. Dne 7. srpna 2020 ji kontaktovala pracovnice magistrátu s dotazem, zda má zájem parkovací stání nadále využívat. Stěžovatelka sdělila, že má nadále zájem. Magistrát proto povolil

---

1 Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

2 Vyhrazení trvalého parkovacího místa svědčilo obchodní společnosti LSV, s. r. o.

vyhrazené parkování od 23. listopadu 2020 do 31. listopadu 2022. Na žádost stěžovatelky magistrát změnil rozhodnutí tak, že vyhrazené parkování povolil do 30. listopadu 2021.

Následně stěžovatelka obdržela platební výměr³ na místní poplatek za užívání veřejného prostranství za období 1. května 2020 až 30. dubna 2021. S tím stěžovatelka nesouhlasila, neboť v období od 1. května 2020 do 22. listopadu 2020 neměla vyhrazené parkovací stání. Proti platebnímu výměru se odvolala, ale magistrát odvolání nevyhověl.⁴

Vyjádření magistrátu

Podle magistrátu je podmínkou pro vznik poplatkové povinnosti za užívání veřejného prostranství faktický zábor veřejného prostranství (označení vyhrazeného parkovacího místa) bez ohledu na existenci rozhodnutí o povolení zvláštního užívání komunikace. Dopravní značení úplatně instaluje správce komunikace. Bez označení parkovacího stání nevzniká poplatková povinnost.

Uživatel je přitom povinen ohlásit správci poplatku zahájení a ukončení užívání veřejného prostranství podle obecně závazné vyhlášky⁵ města Brna. Zahájením se rozumí okamžik instalace dopravního značení a ukončením jeho odstranění. Stěžovatelka ukončení užívání veřejného prostranství neohlásila a dopravní značení nebylo odstraněno, proto správce poplatku postupoval správně při vyměření místního poplatku.

Magistrát dále poukazuje, že povolení zvláštního užívání komunikace je odlišným institutem od správy místních poplatků. Pro správce poplatku není podstatný formálně právní stav, tedy existence rozhodnutí o povolení zvláštního užívání komunikace, nýbrž faktický zábor veřejného prostranství.

Uživatel veřejného prostranství přitom nemá povinnost odstranit dopravní značení. Je však v jeho zájmu tak učinit. Uživatel si musí být vědom toho, že dopravní označení brání jiným osobám v užívání veřejného prostranství. V tomto případě stěžovatelka zřejmě neměla o odstranění značení zájem, neboť požádala o prodloužení zvláštního užívání komunikace, byť až po stanovené lhůtě.

Přestože je v rozhodnutí o povolení zvláštního užívání komunikace uvedeno, že dopravní značení bude po skončení platnosti odstraněno, nemůže uživatel spoléhat, že se tak stane neprodleně.

Správce komunikace je o době zvláštního užívání komunikace informován vydaným rozhodnutím silničního správního orgánu (i o prodloužení užívání). Stejně tak je o vydaném rozhodnutí vyrozuměn správce poplatku. Nedojde-li po uplynutí doby platnosti zvláštního užívání komunikace k prodloužení, správce komunikace dopravní značení demontuje ve lhůtách odpovídajících jeho personálním a organizačním možnostem.

---

3 Platební výměr ze dne 26. března 2021, č. j. MBMCX002RJSQ/21.

4 Viz rozhodnutí o odvolání ze dne 21. května 2021, č. j. MMB/0260169/2021.

5 Obecně závazná vyhláška č. 20/2021, v případě stěžovatelky šlo o č. 30/2020.

Pokud uživatel po skončení platnosti zvláštního užívání komunikace nadále užívá komunikaci jiným než obvyklým způsobem, hrozí mu pokuta až 500 000 Kč podle § 42a odst. 1 písm. b) či § 42b odst. 1 písm. b) zákona o pozemních komunikacích⁶.

Hodnocení věci

Pro přehlednost další část zprávy rozdělím na podkapitoly.

Podmínky pro vznik poplatkové povinnosti

Zákon o místních poplatcích⁷ téměř neupravuje podmínky pro vznik poplatkové povinnosti na místním poplatku za užívání veřejného prostranství z důvodu jeho zvláštního užívání. Pouze stanovuje, že se vybírá za vyhrazení trvalého parkovacího místa.

Ve většině případů zvláštního užívání se přitom, jak poukazuje magistrát, zpoplatňuje faktický zábor veřejného prostranství. Například pro zpoplatnění provádění výkopových prací či umístění reklamních zařízení správce poplatku nezkontroluje, zda poplatník disponuje příslušným oprávněním. Poplatková povinnost vzniká samotným záborem veřejného prostranství.

Výjimkou z tohoto pravidla je „vyhrazení trvalého parkovacího místa“. V tomto případě zvláštního užívání zákon pracuje s konkrétní právní skutečností. Je tak proto třeba definovat, co se rozumí vyhrazením trvalého parkovacího místa. Podle zákona o pozemních komunikacích⁸ je vyhrazené parkování zvláštním užíváním dálnice, silnice či místní komunikace, o kterém na žádost rozhoduje silniční správní úřad.

Vyhrazené parkování tedy zakládá správní orgán svým správním aktem. Žádná osoba nemůže sama vyhradit trvalé parkovací místo bez příslušného správního rozhodnutí. Situace, kdy by osoba neoprávněně nainstalovala na parkovací stání příslušné dopravní značení bez správního rozhodnutí či na tomto místě trvale zaparkovala své vozidlo, není vyhrazením parkování. Neoprávněné použití dopravního značení či neoprávněný zábor cizího pozemku nesouvisí se správou místních poplatků. Tato jednání se postihují v rovině jiných právních předpisů.

Existence platného rozhodnutí silničního správního úřadu o zřízení vyhrazeného parkování je tak základním předpokladem pro zpoplatnění zvláštního užívání veřejného prostranství podle zákona o místních poplatcích. Zákon o místních poplatcích pouze reaguje na skutečnosti založené zákonem o místních komunikacích.

---

6 Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

7 Viz § 4 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

8 Viz § 25 odst. 6 písm. c) bodu 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů:
„(6) Zvláštním užíváním dálnice, silnice a místní komunikace je [...]

c) užití dálnice, silnice nebo místní komunikace a silničního pomocného pozemku pro [...]

4. zřizování vyhrazeného parkování“.

S tímto výkladem souhlasí také autoři komentáře k zákonu o místních poplatcích, podle kterých se poplatníkem může stát pouze osoba, která má zřízeno vyhrazené parkovací místo na základě povolení příslušného silničního správního úřadu.⁹

Souhlasím přitom s magistrátem, že bez příslušného dopravního označení nedochází k záboru veřejného prostranství. Bez dopravního značení vůbec nemůže být naplněno rozhodnutí o povolení vyhrazení parkování. Takové rozhodnutí bez dopravního značení totiž vůbec neplní svůj účel spočívající v informování veřejnosti o tom, že příslušné parkovací státní je vyhrazené ve prospěch určité osoby.

Rovněž také autoři komentáře k zákonu o místních poplatcích odvíjí dobu zpoplatnění podle doby označení parkovacího místa dopravním značením. To však nelze vnímat izolovaně od „vyhrazení parkovacího místa“ příslušným správním rozhodnutím, neboť pouze tehdy je naplněna hypotéza § 4 zákona o místních poplatcích, a to existence zvláštního užívání spočívajícího ve vyhrazení trvalého parkovacího místa.

Pro vznik poplatkové povinnosti je tak třeba kumulativně splnit tyto dvě podmínky: (1) existence platného rozhodnutí o povolení vyhrazeného parkování a (2) označení parkovacího stání dopravní značkou. Protože v případě stěžovatelky nebyly tyto podmínky splněny v období od 1. května 2020 do 22. listopadu 2020, nevznikla jí v tomto období ani poplatková povinnost.

Ohlašovací povinnost

Je běžnou praxí správců poplatků, že u některých údajů nevyžadují splnění ohlašovací povinnosti, mají-li je k dispozici z úřední činnosti a umožňuje-li jim jejich interní systém tyto údaje efektivním způsobem využívat pro správu místních poplatků. Takový postup správců poplatků má svůj základ v základních zásadách správy daní, zejména v zásadě spolupráce mezi správcem poplatku a poplatníkem, zásadě vstřícnosti a zásadě přiměřenosti.¹⁰ To na druhou stranu však neznamená, že by správce poplatku měl v rámci své úřední činnosti sám iniciativně zjišťovat údaje rozhodné pro stanovení poplatku namísto vyžadování splnění ohlašovací povinnosti. Taková situace by byla v rozporu s konceptem jednoduchosti a efektivnosti správy místních poplatků.

Eviduje-li tedy správce poplatku u jednotlivých poplatníků údaje pro správu poplatku, které získal z vlastní úřední činnosti či na základě nastavené správní praxe pro pravidelné předávání informací od jiného odboru či jiného správního úřadu, aniž by je musel vyhledávací činností v individuálních případech zjišťovat, považují trvání na splnění ohlašovací povinnosti za nadbytečné. Jinak bych například vnímal situaci, kdy by interní systém správce poplatku nedovoloval evidování údajů u jednotlivých poplatníků ohledně vyhrazeného stání či předávání informací mezi různými odbory. V takovém případě by měl naopak správce poplatku legitimní důvod vyžadovat splnění ohlašovací povinnosti.

Sám magistrát však uvádí, že informace o době vyhrazení parkovacího místa má automaticky k dispozici správce komunikace a současně jsou o tomto vyrozumívání

---

9 TĚŽKÝ, T., JANTOŠ, M., SIUDA, K.: *Zákon o místních poplatcích. Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, ISBN 978-80-7552-453-9 (komentář k § 4).

10 Viz § 5 a § 6 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů.

správci poplatku. Vyžadování splnění ohlašovací povinnosti od stěžovatelky tak hodnotím jako nadbytečné. Ohledně dopravního značení stěžovatelka nemohla ohlásit, že bylo odstraněno, neboť k jeho odstranění nedošlo. Navíc stěžovatelka racionálně předpokládala, že se o odstranění dopravního značení postará správce komunikace.

Z informací od magistrátu ani stěžovatelky přitom nevyplývá, že by správce poplatku stěžovatelku vyzýval ke splnění ohlašovací povinnosti. Spor mezi stěžovatelkou a správcem poplatku spočívá pouze ve vymezení podmínek pro vznik poplatkové povinnosti, nikoliv v absenci údajů pro stanovení poplatku. Skutkový stav je najisto postavený.

Dopravní značení

S magistrátem se shoduji, že osoba, které svědčí vyhrazené parkování, nemá povinnost nechat odstranit dopravní značení po skončení doby platnosti příslušného rozhodnutí silničního správního orgánu. Podle magistrátu je však v zájmu takové osoby nechat dopravní značení odstranit, jinak jí hrozí vysoké pokuty za neoprávněné zvláštní užívání komunikace. Ponechání dopravního značení má totiž za následek trvání záboru veřejného prostranství, neboť parkovací stání nemohou využívat jiné osoby.

Rozumím tomu, že ponechání dopravního značení po skončení doby platnosti rozhodnutí o povolení zvláštního užívání parkovacího místa je problematické. Nemohu však přejít, že dopravní značení odstraňuje správce komunikace. Správce komunikace dopravní značení deinstaluje v případě, že o to osoba požádá, i v případě, že o to nepožádá. Správce komunikace má totiž informace o době platnosti dopravního značení.

Pokud je správce komunikace vedlejším účastníkem řízení o žádosti o povolení zvláštního užívání komunikace, pak také žadatel (poplatník místního poplatku) vychází z předpokladu, že správce komunikace je srozuměn s tím, kdy je třeba dopravní označení odstranit. Úvahu žadatele (poplatníka) o tom, že se o odstranění dopravního značení postará správce komunikace, považuji za zcela racionální.

Jako další zásadní věc považuji skutečnost, že žadatel (poplatník) disponuje rozhodnutím správního orgánu, ve kterém je výslovně uvedeno, že v případě nepožádání o prodloužení vyhrazené parkovacího místa jeden měsíc před uplynutím platnosti stávajícího rozhodnutí bude vyhrazené parkovací stání zrušeno. Rozhodnutí správního orgánu tak ve svém důsledku vyvolává v žadateli (poplatníkovi) legitimní očekávání, že v případě neprodloužení zvláštního užívání se vyhrazené parkování automaticky ruší. Za této situace považuji za nepřiměřené vyžadovat od žadatele (poplatníka) splnění ohlašovací povinnosti a odvolávat se na jeho zájem nechat dopravní značení odstranit. Jak magistrát správně uvádí, žadatel (poplatník) nemá zákonnou povinnost nechat dopravní značení odstranit.

Souhlasím tedy s magistrátem, že ponechání dopravního značení po skončení doby platnosti rozhodnutí o povolení zvláštního užívání může u veřejnosti vyvolat zdání vyhrazeného parkování. Na rozdíl od magistrátu mám však za to, že tato skutečnost nemůže jít k tíži žadatele (poplatníka), pokud nemá povinnost nechat dopravní značení odstranit a racionálně předpokládá, že v souladu s příslušným rozhodnutím bude vyhrazené parkování zrušeno a dopravní značení odstraněno správcem komunikace.

Podotýkám, že stěžovatelka i přes neodstranění dopravního značení ani nemohla zcela realizovat vyhrazené parkování. Její parkovací karta totiž pozbyla platnosti. Nemohla

by se tak dovolat parkovacího místa a nechat například odtáhnout cizí auto zaparkované na předmětném stání.

Vážená paní primátorko, rozumím pohledu magistrátu, který se snaží zpoplatnit parkovací místo, o kterém se domnívá, že bylo stěžovatelkou po celou dobu fakticky využíváno. Při ukládání daní a poplatků však platí, že jejich plnění lze požadovat pouze tehdy, jsou-li splněny všechny podmínky předvídané zákonem. Naopak rozšiřování množiny situací podléhajících dani či poplatku nad rámec zákona je nepřípustné. Zákon o místních poplatcích jasně stanovuje jako podmínku pro vznik poplatkové povinnosti vyhrazení trvalého parkovacího místa rozhodnutím silničního správního orgánu. Protože tato podmínka splněna v případě stěžovatelky nebyla, nelze poplatek vybrat, a to ani, kdyby pro to svědčily jiné pádné důvody.

Dospěl jsem proto k závěru, že stěžovatelce nevznikla poplatková povinnost na místním poplatku za užívání veřejného prostranství spočívající ve vyhrazení trvalého parkovacího místa v období od 1. května 2020 do 22. listopadu 2020. Vydávám proto tuto zprávu o šetření podle § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv a žádám magistrát, aby se ve lhůtě 30 dnů vyjádřil ke zjištěnému pochybení a informoval mě o přijatých opatřeních k nápravě.

Zpráva shrnuje mé dosavadní poznatky, které mohou být podkladem pro závěrečné stanovisko podle § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

S pozdravem

JUDr. Stanislav Křeček v. r.
veřejný ochránce práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)